

Adgang til naturen

Hvad siger reglerne?

Adgangskampagne
Workshop 2017

Chloe Rubin

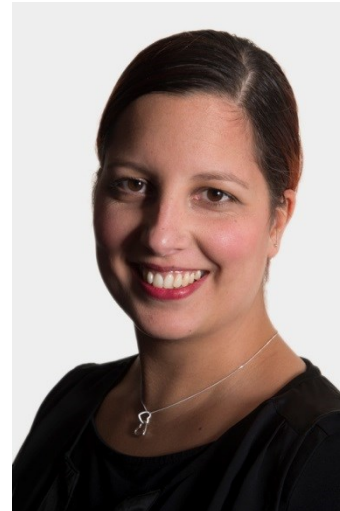
Lidt om mig:

Chloe Rubin

Fuldmægtig, cand.jur.

Naturforvaltning i Miljøstyrelsen

chrub@mst.dk

Indhold

1. Hvor er der viden?
2. Færdsel til fods
3. Færdsel på cykel
4. Færdsel med hund
5. Færdsel til hest
6. Færdsel i kano og kajak
7. Ophold
8. Organiseret aktivitet
9. Nedlæggelse af veje og stier
10. Kompetencefordeling

Hvor er der viden - Love og bekendtgørelser

Her er der også viden

Hvor er der viden - Adgangsvejledningen

Vejledning om adgangsregler i naturen

Om Miljøstyrelsen | Nyheder | Annoncering | Publikationer | Lovdata | MiljøGIS | Kontakt | Engion | Cookies | Dag

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Natur & Vand | FriLuftslov | Luft & Støj | Erhverv | Kemi | Affald & Jord

Du er her: | Forliste | FriLuftslov | Hvad må jeg i naturen? | Hvor må jeg færdes? | Vejledning

Hvad må jeg i naturen?

Hvor må jeg færdes?

Vejledning

Afsnit 1

Afsnit 2

Afsnit 3

Afsnit 4

Afsnit 5

Afsnit 6

Hvad må jeg samle

Se i naturen

Info til kommuner

Vejledning om adgangsregler i naturen

Rammerne for, hvad man må og ikke må i naturen, er beskrevet i adgangsreglerne i naturbeskyttelsesloven og adgangsbekendtgørelsen. Reglerne gælder kun i naturen og ikke i bymæssig bebyggelse.

Denne adgangsvejledning sætter lidt flere ord på lovens tekst og giver en række konkrete eksempler. Vejledningen er bygget op omkring en matrix nedenfor, hvor man kan klikke sig rundt og få oplyst de regler, som gælder for adgang til stranden, privat skov, offentlig skov, udryddede arealer og veje og stier i det åbne land. Vejledningen er henvendt til sagbehandlere i kommunerne, men kan benyttes af alle, som vil kende reglerne for adgang i naturen.

	Strand og klintede arealer	Privat skov	Offentlig skov	Udryddede arealer	Vejle og stier
Arealsbeskrivelse	Afsnit 6.1.1	Afsnit 6.2.1	Afsnit 6.3.1	Afsnit 6.4.1	Afsnit 6.5.1
Færdet til fods	Afsnit 6.1.2	Afsnit 6.2.2	Afsnit 6.3.2	Afsnit 6.4.2	Afsnit 6.5.2
Cykel	Afsnit 6.1.3	Afsnit 6.2.3	Afsnit 6.3.3	Afsnit 6.4.3	Afsnit 6.5.3
Tilspunkter	Afsnit 6.1.4	Afsnit 6.2.4	Afsnit 6.3.4	Afsnit 6.4.4	Afsnit 6.5.4
Gangbestræder	Afsnit 6.1.5	Afsnit 6.2.5	Afsnit 6.3.5	Afsnit 6.4.5	Afsnit 6.5.5
Adgang på anden måde	Afsnit 6.1.6	Afsnit 6.2.6	Afsnit 6.3.6	Afsnit 6.4.6	Afsnit 6.5.6
Ophold	Afsnit 6.1.7	Afsnit 6.2.7	Afsnit 6.3.7	Afsnit 6.4.7	Afsnit 6.5.7
Hunde	Afsnit 6.1.8	Afsnit 6.2.8	Afsnit 6.3.8	Afsnit 6.4.8	Afsnit 6.5.8
Ridning	Afsnit 6.1.9	Afsnit 6.2.9	Afsnit 6.3.9	Afsnit 6.4.9	Afsnit 6.5.9
Organiserede aktiviteter	Afsnit 6.1.10	Afsnit 6.2.10	Afsnit 6.3.10	Afsnit 6.4.10	Afsnit 6.5.10
Ordensregler	Afsnit 6.1.11	Afsnit 6.2.11	Afsnit 6.3.11	Afsnit 6.4.11	Afsnit 6.5.11
Ejerbeføjelser, fx lukninger	Afsnit 6.1.12	Afsnit 6.2.12	Afsnit 6.3.12	Afsnit 6.4.12	Afsnit 6.5.12
Tilgængelighedernes beføjelser	Afsnit 6.1.13	Afsnit 6.2.13	Afsnit 6.3.13	Afsnit 6.4.13	Afsnit 6.5.13

Hvis du vil vide mere

Adgangsreglerne giver befolkningen nogle rettigheder og ejerne nogle begrænsninger, men også muligheder. Læs bl.a. om reglerne for lukning og regulering af adgang og om nedlæggelse af veje og stier i afsnit 3. Du kan

Naturbeskyttelsesloven

Lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017

Kapitel 4

- § 22 strande og andre kyststrækninger
- § 23 skove
- § 24 udyrkede arealer
- § 25 klitfredede arealer
- § 26 veje og stier i det åbne land

De generelle regler om offentlighedens adgang

Lovtidende A

2017

Udgivet den 5. juni 2017

27. juni 2017.

Nr. 934.

Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse¹⁾

Herved bekendtgøres lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 121 af 26. januar 2017, med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 668 af 8. juni 2017 og lov nr. 681 af 8. juni 2017.

Kapitel 1 Formål

§ 1. Lovens skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Sik 2. Lovens tilgælder særligt

- 1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,

- 2) at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- 3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Sik 3. Der skal ved lovens administration lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden.

§ 2. Lovens beføjelser skal tillige anvendes med sigte på at bekæmpe sandflugt og forege skovarealet samt på at genoprette vidtvidende og lokale, som skal medvirke til at forbedre vandmiljøet.

Kapitel 2 Generelle beskyttelsesbestemmelser

Beskyttede naturtyper m.v.

Soer, vandløb, heder, moer, strandenge, strandrump, ferske enge, overdrev m.v.

§ 3. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige soer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljø- og fødevareministeren efter

inddrilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Sik 2. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af

- 1) heder,
 - 2) moer og lignende,
 - 3) strandenge og strandrump samt
 - 4) ferske enge og biologiske overdrev,
- når sådanne naturtyper enkeltvis, til sammen eller i forbindelse med de soer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Sik 3. Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moer og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en so eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

§ 4. (Ophævet)

Andre bestemmelser

§ 5. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at bestemmelserne i § 3, stk. 1-3, ikke skal gælde for nærmere angivne kategorier af de pågældende naturtyper.

Sik 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at § 3, stk. 1-3, ikke skal gælde for diger, hejser, bolgebrydere og andre anlæg, som kræver tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse.

Sik 3. Regler fastsat i medfør af stk. 1 og 2 kan ministeren fastsætte regler om, at undtagelse af offentligheden kan ske udelukkende ved digital annoncering.

§ 6. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler, som beskriver og afgrænser de naturtyper, der er nævnt i § 3, stk. 1-3. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om beregning af arealstørrelse for de naturtyper, der er nævnt i § 3, stk. 1-3, og om, at naturlige soer i helt eller delvis offentlig ej eller bestemte typer af sådanne soer skal være omfattet af reglerne i § 3, stk. 1, uanset deres størrelse.

¹⁾ Lovens indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 92/43/EEF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af visse direktiver vedrørende miljø på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/14/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, EU-Tidende 2009, nr. L 20, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af visse direktiver vedrørende miljø på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193.

CK2001356

Miljø- og Fødevareministeriet,
Miljøstyrelsen, j.nr. 029-00667

Færdsel til fods – strand og klit

Strande og klitfredede arealer – naturbeskyttelseslovens § 22 og § 25 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 1

- Tilladt på strandbredder og andre kyststrækninger
 - Mellem daglig lavvandslinje og sammenhængende landvegetation, der ikke er domineret af salttålede planter.
- Ikke tilladt på arealer, der inden 1. januar 1916 var udlagt til have eller erhvervsvirksomhed.

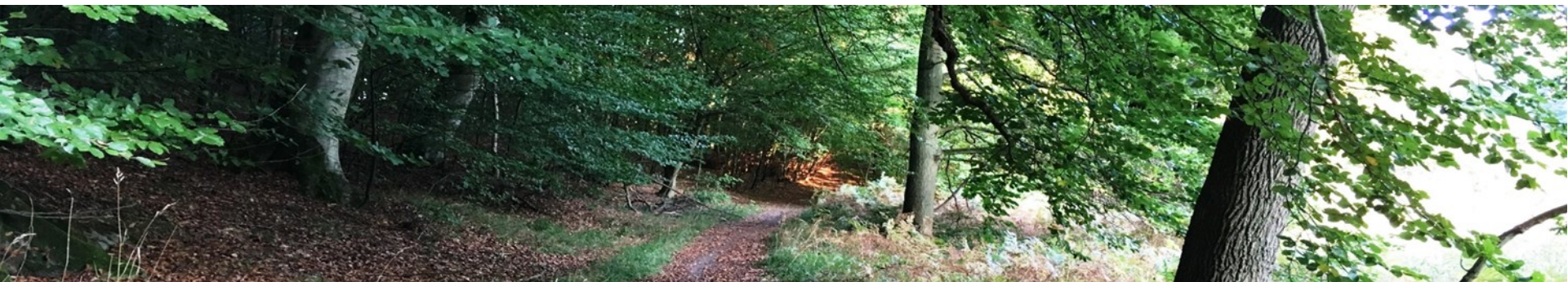
Færdsel til fods – privatejede skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 2

- Udgangspunkt: tilladt i alle skove

Privatejede skove:

- Kun tilladt i privatejede skove på veje og stier fra kl. 6 til solnedgang
- Ejeren kan lukke skove på dage, hvor der holdes jagt eller foregår intensivt skovningsarbejde.
- Ikke tilladt i privatejede skove på under 5 ha, hvis ejer har skiltet om lukning

Færdsel til fods – offentligt ejede skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 2

Offentligt ejede skove:

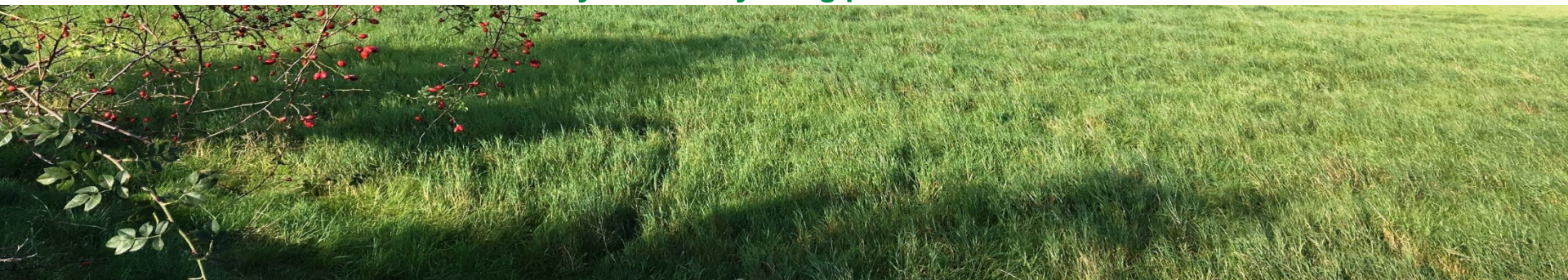
- Tilladt hele døgnet
- Også tilladt uden for veje og stier
- Ejeren kan lukke skove på dage, hvor der holdes jagt eller foregår intensivt skovningsarbejde.
- Skove ejet af offentlige stiftelser -> offentligt ejet skove

Færdsel til fods – udyrkede arealer

Udyrkede arealer – naturbeskyttelseslovens § 24 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 3

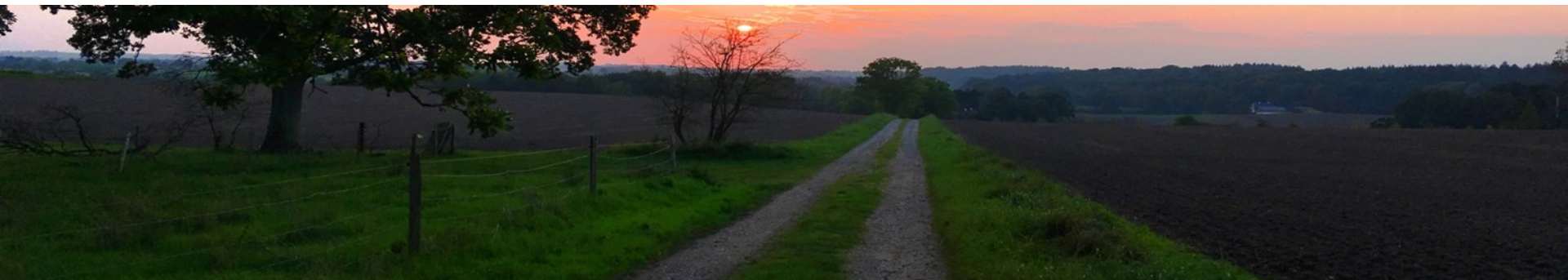
- Tilladt på offentligt ejede, udyrkede arealer hele døgnet
- Tilladt på privatejede, udyrkede arealer fra kl. 6 til solnedgang
- Ikke tilladt på privatejede arealer, der i deres helhed er forsvarligt hegnede
- Dog tilladt på hegnede udyrkede arealer, hvor der ikke er græssende husdyr, gennem låger og led og over stenter og lignende, men kun hvis der ikke er opsat skilte, der helt eller delvist forbyder færdslen
- Skilte kan opsættes, hvis:
 1. færdslen i særlig grad generer privatlivets fred,
 2. færdslen er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen, eller
 3. der er behov for beskyttelse af dyre- og planteliv

Færdsel til fods – veje og stier

Veje og stier i det åbne land – naturbeskyttelsesloven § 26 og kapitel 4

- Tilladt på alle veje og stier hele døgnet
- Tilladt på private veje og stier, hvis der ikke er skiltet med forbud
- Kan ved skiltning kun forbydes, hvis:
 1. færdslen i særlig grad generer privatlivets fred,
 2. færdslen er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen, eller
 3. der er behov for beskyttelse af dyre- og planteliv
- Kommunen kan dog tilsidesætte et adgangsforbud på de veje og stier, der er gennemgående

Færdsel på cykel – strand og klit

Strande og klitfredede arealer – naturbeskyttelseslovens § 22 og § 25 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 1

- Ikke tilladt på strandbredder og andre kyststrækninger
 - Mellem daglig lavvandslinje og sammenhængende landvegetation, der ikke er domineret af salttålede planter.
- Tilladt at trække sin cykel på stranden.
- Dog tilladt at cykle på visse strande langs den jyske vestkyst, der er udlagt til offentlig vej, eller hvor der er en hævdvunden ret
- Klitfredede arealer - Tilladt på lovligt anlagte veje, jf. KFB § 1, stk. 1, nr. 6

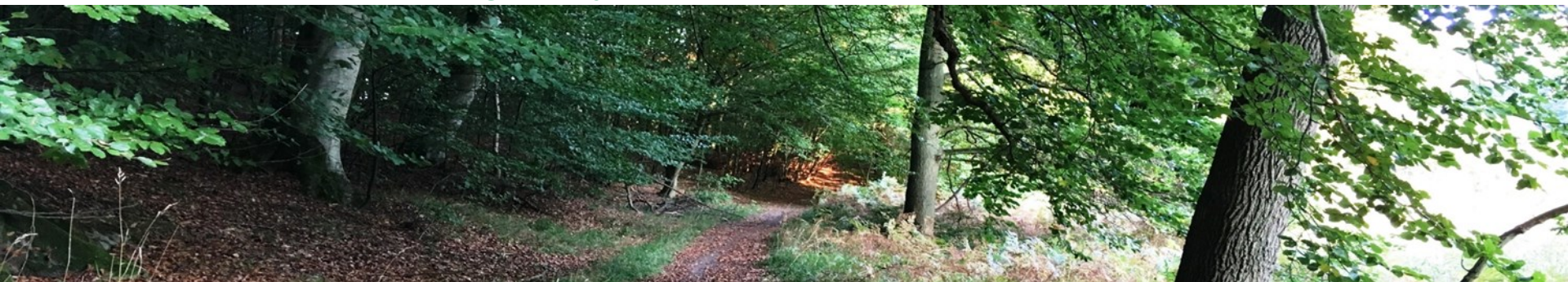
Færdsel på cykel – privatejede skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 2

- Tilladt på veje og stier i alle skove

Privatejede skove:

- I privatejede skove kun tilladt fra kl. 6 til solnedgang
- Ikke tilladt i privatejede skove på under 5 ha, hvis ejer har skiltet om det
- Ejeren kan ved skiltning forbyde cykling på stier, hvor cykling medfører særlige problemer
- Ejeren kan lukke skoven på dage, hvor der holdes jagt eller foregår intensivt skovningsarbejde

Færdsel på cykel – offentligt ejede skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 2 - fortsat

Offentligt ejede skove:

- Tilladt hele døgnet
- Ikke tilladt uden for veje og stier.
- Ejeren kan ved skiltning forbyde cykling på stier, hvor cykling medfører særlige problemer
- Ejeren kan lukke skoven på dage, hvor der holdes jagt eller foregår intensivt skovningsarbejde
- Skove, ejet af offentlige stiftelser -> offentligt ejet skove

Færdsel på cykel – udyrkede arealer

Udyrkede arealer – naturbeskyttelseslovens § 24

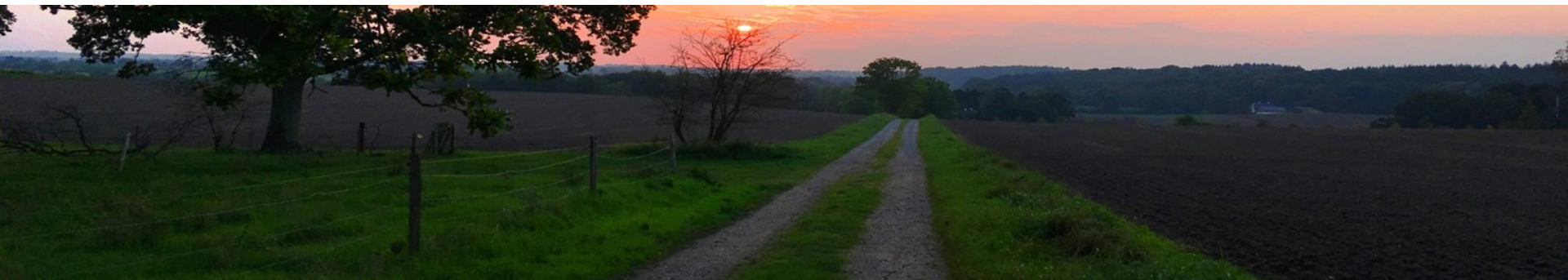
- Ikke tilladt på udyrkede arealer
- Tilladt at trække cyklen, hvor det er tilladt at færdes til fods
- NB: Veje og stier, der løber over udyrkede areal

Færdsel på cykel – veje og stier

Veje og stier i det åbne land – naturbeskyttelsesloven § 26 og kapitel 4

- Tilladt på alle veje og stier hele døgnet
- Tilladt på private veje og stier, der er egnede til cykling, og hvis der ikke er skiltet med forbud
- Kan ved skiltning forbydes, hvis:
 1. færdslen i særlig grad generer privatlivets fred,
 2. færdslen er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen, eller
 3. der er behov for beskyttelse af dyre- og planteliv.
- Kommunen kan tilsidesætte et forbud på gennemgående veje og stier

Færdsel med hund – strand og klit

Strande og klitfredede arealer – naturbeskyttelseslovens § 22 og § 25

- Hunde skal føres i snor i perioden 1. april til 30. september.
- Hunde skal ikke føres i snor i perioden 1. oktober til 31. marts.
 - Hunde skal dog føres i snor, hvor der er græssende husdyr
- På klitfredede arealer er løse hunde kun tilladt på den ubevoksede strandbred

Færdsel med hund – skove og udyrkede arealer

Skove og udyrkede arealer – naturbeskyttelseslovens § 23 og § 24

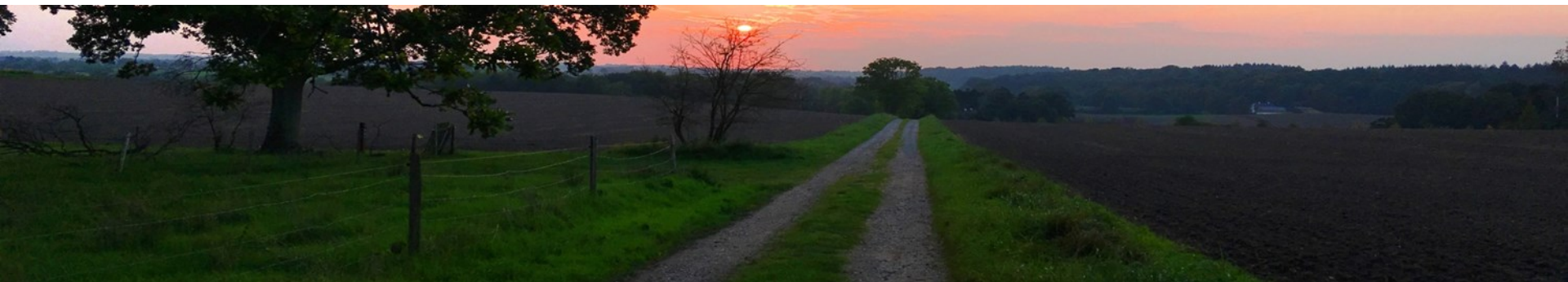
- I alle skove og på udyrkede arealer skal hunde føres i snor hele året

Færdsel med hund – veje og stier

Veje og stier i det åbne land – naturbeskyttelsesloven § 26 og adgangsbekendtgørelsens § 23

- Hunde skal føres i snor på private enkeltmandsejede veje og stier

Færdsel til hest – strand og klit

Strande og klitfredede arealer – naturbeskyttelseslovens § 22 og § 25 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 1

- Tilladt på strande og klitfredede arealer i perioden 1. september til 31. maj
 - Men kun på den ubevoksede strandbred
- Tilladt at ride direkte ned til den ubevoksede strandbred hen over den bevoksede del af stranden
 - Dog ikke på klitfredede arealer uden for lovligt anlagte veje
- Tilladt at trække en hest, hvor det er tilladt at færdes til hest
- Tilladt hele året på visse strækninger langs den jyske vestkyst, hvor stranden er udlagt som offentlig vej

Færdsel til hest – privatejede skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens §11- §15

Privatejede skove:

- Tilladt på gennemgående, private fællesveje
- Medmindre ejeren ved skiltning har forbudt ridning
- Kommunen kan tilsidesætte et forbud mod ridning

Færdsel til hest – offentligt ejede skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens §11- §15

Offentligt ejede skove:

- Tilladt på asfalterede veje, stenlagte veje og grusveje, der er bredere end 2,5 meter
- Tilladt i skovbunden
 - Dog ikke i områder med nye planter og unge træer eller på fortidsminder, marker, indhegninger, klitter, rørbevoksninger, haver og gårdspladser
- Ridning i skoven kan gøres betinget af betaling

Færdsel til hest – udyrkede arealer

Udyrkede arealer – naturbeskyttelseslovens § 24

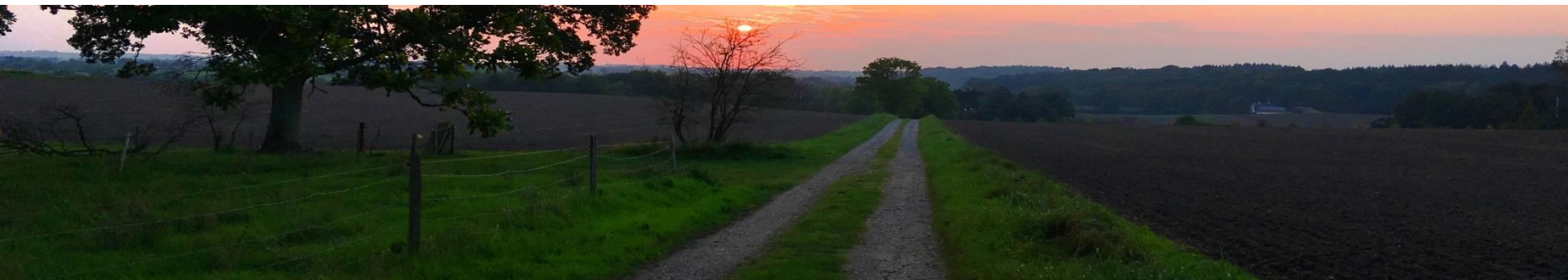
- Ikke tilladt
- NB: Veje og stier, der løber hen over udyrkede arealer

Færdsel til hest – veje og stier

Veje og stier i det åbne land – naturbeskyttelsesloven § 26

- Tilladt på veje og stier, der fremtræder som egnet til ridning, jf. mark- og vejfredslovens § 17
- Dog ikke hvis ejeren ved skiltning har forbudt ridning
- Kommunen kan tilsidesætte et forbud mod ridning på gennemgående private fællesveje

Færdsel i kano og kajak

- **Vandløbsloven § 4:** Vandløb, hvor der er flere bredejere, og som ikke er undergivet særskilt ejendomsret, er åbne for almenheden for sejlads med ikke-motordrevne småfartøjer.
- **Vandløbsregulativer**
- **Sejladsbekendtgørelser i medfør af naturbeskyttelsesloven**

Ophold – strand og klit

Strande og klitfredede arealer – naturbeskyttelseslovens § 22 og § 25 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 1

- Ophold og badning tilladt – hele døgnet
- Tilladt at overnatte

Privatejede strande og klitfredede arealer:

- Ophold (og badning) kun tilladt mere end 50 meter fra beboelse
 - Hvis bygning og areal har samme ejer (obs. grundejerforeninger)

Ophold – skove

Skove – naturbeskyttelseslovens § 23 og adgangsbekendtgørelsens kapitel 2

Privatejede skove:

- Tilladt på veje og stier fra kl. 6 til solnedgang
- Kun tilladt mere end 150 meter fra beboelses- og driftsbygninger
 - Hvis bygning og areal har samme ejer (obs. grundejerforeninger)

Offentligt ejede skove:

- Tilladt hele døgnet - også uden for veje og stier
- Kun tilladt mere end 50 meter fra beboelsesbygninger
 - Hvis bygning og areal har samme ejer (obs. Grundejerforeninger)
- Overnatning tilladt under åben himmel, i sovepose eller under et primitivt ly
 - Dog ikke i telt (obs. fri teltning skove og lejrpladser)

Ophold – udyrkede arealer

Udyrkede arealer – naturbeskyttelseslovens § 24

Privatejede udyrkede arealer:

- Tilladt fra kl. 6 til solnedgang
- Kun tilladt mere end 150 meter fra beboelses- og driftsbygninger
 - Hvis bygning og areal har samme ejer (obs. grundejerforeninger)

Offentligt ejede udyrkede arealer:

- Tilladt hele døgnet
- Hvis arealet og beboelsesbygning er lejet ud til privat, så er ophold kun tilladt mere end 150 meter fra beboelsesbygninger
- Overnatning tilladt under åben himmel, i sovepose eller under et primitivt ly

Organiseret aktivitet - 1

Skove og udyrkede arealer – Adgangsbekendtgørelsens § 7 og § 17

- **Organiserede aktiviteter kræver ejerens tilladelse, hvis deltagerantallet overstiger 30**
 - For skoleklasser, spejdere og vandrerlaug, hvis deltagerantallet overstiger 50
- **Erhvervsmæssige arrangementer, sportsarrangementer, orienteringsløb samt aktiviteter, der kræver afmærkning, er ikke tilladt uden ejerens tilladelse**
- **Organiserede aktiviteter, der afvikles fra solnedgang til kl. 6 er ikke tilladt uden ejerens tilladelse**

Organiseret aktivitet - 2

Skove og udyrkede arealer – Adgangsbekendtgørelsens § 7 og § 17

- Offentlig annoncering af et arrangement må først ske, når ejeren har givet tilladelse
- Offentlig annoncering af arrangementer, der ikke kræver ejerens tilladelse må først finde sted, hvis arrangementet er anmeldt til ejeren mindst 14 dage før annonceringen , og ejeren ikke har forbudt arrangementet.
 - Forbud hvis andet arrangement har fået tilladelse, jagt eller intensivt skovbrugs- eller landbrugsarbejde

Nedlæggelse af veje og stier – NBL § 26 a

- **Skal anmeldes til kommunen før nedlæggelse:**
 1. Gennemgående veje og stier
 2. Veje og stier, der fører til strand, skov, udyrket areal, klitfredet areal, fortidsminder mv.
- **Kommunen kan forhindre nedlæggelse, hvis:**
 1. Væsentlig rekreativ betydning
 2. Såfremt der ikke findes eller etableres tilfredsstillende alternative adgangsmuligheder

NB: Fuld nedlæggelse – ellers NBL § 26

Gælder også veje og stier i skove, jf. naturbeskyttelseslovens § 23, stk. 10

Kompetencefordeling

Miljøstyrelsen har ansvaret for adgangsreglerne.

- Vejledning og fortolkning og eventuelle ændringer

Kommunerne administrerer adgangsreglerne.

- Tilsyn
- Træffer afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet er klagemyndighed.

- Behandler klager over kommunernes afgørelser

Domstolene

- Behandler civile sager

TAK!

